

ХӨДӨЛМӨРИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ, ЭРҮҮЛ АХУЙН ЖУРАМ

Нэг. Ерөнхий зүйл

1.1.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн хүрээнд, багш ажилчид, оюутан суралцагчдын хөдөлмөрлөх болон суралцах орчныг бүрдүүлэх эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах, техник технологи, эмчлэх сувилах, нөхөн сэргээх, сургалт зохион байгуулах, зааварчилгаа өгөх, эрсдэлд дүн шинжилгээ хийх, зөрчлийг арилгах, дотоодын хяналт шалгалтыг сайжруулахад энэхүү журмыг мөрдөж ажиллана.

1.2.Энэхүү журмын зорилго нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах, бодлого зорилтыг тодорхойлох, багш ажилчид, оюутан суралцагчдын эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллаж, суралцах нийгэм эдийн засаг, техник технологийн нөхцөлийг бүрдүүлэхтэй холбогдсон бусад харилцааг зохицуулахад оршино.

1.3.Энэхүү журмыг коллежийн багш, ажилтан, суралцагч нийтээр дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн ажлын зохион байгуулалт

2.1.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах, хөдөлмөрийн нөхцөлийг сайжруулах ажлыг зохион байгуулах, хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавих асуудлыг сургуулийн захирал хариуцна.

2.2.Барилгын политехник коллеж нь (ажил олгогч) хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан ажилтныг томилж ажиллуулна.

2.3.Барилгын политехник коллеж нь хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн орон тооны бус зөвлөл /цаашид "зөвлөл" гэнэ/-ийг ажил олгогчийн болон ажилтны төлөөллөөс томилсон 3-9 гишүүдийн бүрэлдэхүүнтэй байгуулна. Зөвлөлийн дарга, нарийн бичгийн даргыг 2 жилийн хугацаагаар сонгох бөгөөд улиралд 1-ээс доошгүй удаа хуралдана. Зөвлөл нь үйл ажиллагаагаа захиргаа, ажилтны хамт олны өмнө жил бүр тайлагнана. Зөвлөл нь өөрийн чиг үүрэгтэй холбогдуулан шаардлага, зөвлөмж гаргана. Зөвлөлөөс гаргасан шаардлага, зөвлөмжийг тухайн аж ахуйн нэгж, байгууллагын холбогдох албан тушаалтан, ажилтан биелүүлэх үүрэгтэй.

Гурав. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар ажил олгогч, зөвлөл, ХАБЭА-н ажилтан, багш ажилтан, суралцагчийн эрх, үүрэг

3.1.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг хангахад ажил олгогч дараах үүрэг гүйцэтгэнэ;

3.1.1.ажил, сургалт дадлагын явцад бий болсон хими, физик, биологийн хүчин зүйл нь ажлын байрны хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй байгаль орчинд сөрөг нөлөөлөл үзүүлэхгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэхэд техник зохион байгуулалтын арга хэмжээ авч ажиллах, асгаралт үүссэн тохиолдолд арчиж цэвэрлэх;

3.1.2.эрсдэл бүхий нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд ХАБЭА хариуцсан ажилтан болон сургуулийн удирдлага, инженер техникийн ажилчдад мэдээлэх, зохих арга хэмжээг авч зөрчлийг арилгах, холбогдох байгууллагад яаралтай мэдэгдэж нэн даруй зөрчлийг арилгах;

3.1.3.багш ажилтанд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар мэдлэг олгох сургалт явуулах, аюулгүй ажиллагааны зааварчилга өгч, биелэлтэд хяналт тавих;

3.1.4.багш ажилтныг эмнэлэгийн үзлэгт хамруулж, эрүүл мэндийн хувьд тэнцэх эсэхийг тодорхойлуулан тэдгээрийг өвчин, архаг, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин зэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах;

3.1.5.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн орчин нөхцөлийг хангуулах, тухайн жилийн батлагдсан төсвийн 0.5 хувийг ХАБЭА-н арга хэмжээнд зарцуулж шаардагдах хөрөнгийг жил бүрийн төсөв, төлөвлөгөөнд тусгаж зориулалтаар нь зарцуулах;

3.1.6.Ажил олгогч нь химийн хорт ба аюултай бодис, цацраг биологийн идэвхт бодис, түүний нөлөөллөөс багш ажилчид, оюутан суралцагчдын амь нас эрүүл мэндийг хамгаалах , урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч ажиллах үүрэгтэй, ажилтны эрхлэн гүйцэтгэдэг ажлын онцлогийг харгалзан ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгсэл, хор саармагжуулах бүтээгдэхүүн олгох, ажлын хувцасны жагсаалтыг баталж, мөрдүүлэх;

3.1.7.үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тухай тогтоосон журмын дагуу мэдээллэх, судлан бүртгэх, осол, хордлого гарсан тохиолдолд анхны тусламж үзүүлэх хойшлуулшгүй арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх;

3.1.8.багш ажилтан, суралцагчийн хөдөлмөрийн хэвийн нөхцөлийг хангасан ажлын болон ахуйн байр, найдвартай, аюулгүй тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслээр хангах;

3.1.9.хөдөлмөрийн хүнд, хортой нөхцөлд ажилладаг багш ажилтанд хор саармагжуулах хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүн олгох;

3.1.10.Ажлын тусгай хувцас, хамгаалах хэрэгслийн чанарын талаар мэргэжлийн байгууллагаар ажил олгогч дүгнэлт гаргуулсан байна, ажлын байр, хөдөлмөрийн нөхцөлд үзлэг шалгалт хийж, үзлэг шалгалтын дүнг авч хэлэлцэх;

3.2.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг хангахад ажил олгогч дараах эрх эдэлнэ.

3.2.1.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, түүний төсөв, зардлын санг батлах, хэрэгжилтэнд хяналт тавих;

3.2.2.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм, журмыг зөрчсөн багш ажилтанд хөдөлмөрийн тухай хууль, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, байгууллагын дотоод журамд заасан хариуцлага хүлээлгэх;

3.3.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл дараах үүрэгтэй ажиллана;

3.3.1.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн таатай нөхцөлийг бий болгох талаар багш ажилтан, суралцагчаас гаргасан санал, хүсэлтийг хэлэлцэн зөвлөмж боловсруулан гаргах;

3.3.2.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулж ажиллах;

3.3.3.ажлын байр, хөдөлмөрийн нөхцөлд үзлэг шалгалт хийж, үзлэг шалгалтын дүнг авч хэлэлцэх, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хурц хордлогын талаар судалгаа хийж, зөвлөмж гаргах;

3.3.4.хамгаалах хэрэгслийн хангалт, ажлын тусгай хувцасыг зөв хэрэглэж байгаа байдалд үзлэг хийх;

3.3.5.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар сурталчлах, сэрэмжлүүлэх, дүрэм, журам, стандартыг мөрдөх талаар нийт багш ажилтан, суралцагчийн үүрэг хариуцлагыг өндөржүүлэх, хөдөлмөрийн сахилга батыг бэхжүүлэх ажилд оролцох;

3.4.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл дараах эрх эдэлнэ.

3.4.1.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан ажилтнаас ажлын байрны хөдөлмөрийн нөхцөл, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин, хурц хордлого, хортой хүчин зүйлүүдийн тухай мэдээлэл авах;

3.4.2.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дүрэм, заавар, стандартын шаардлагыг зөрчсөн багш ажилтанд сахилгын шийтгэл ноогдуулах санал тавих;

3.4.3.байгууллагын хэмжээнд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийг бий болгох, сайжруулах талаар идэвх санаачилгатай ажилладаг багш ажилтныг урамшуулах саналаа ажил олгогчид уламжлах;

3.5.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан ажилтан дараах үүргийг гүйцэтгэнэ.

3.5.1.ажлын байранд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар гарсан хууль, дүрэм, заавар, журмын биелэлтэд шалгалт хийж илэрсэн зөрчлийг арилгуулах;

3.5.2.тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны нөхцөл, ажлын байрны эрүүл ахуйн шаардлагыг хангуулах, батлагдсан стандартыг мөрдүүлэх;

3.5.3. Жил бүр мэргэжлийн байгууллагаар галын дүгнэлт гаргуулж авах

3.5.3.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зааврыг шинээр болон шинэчлэн боловсруулж батлуулах;

3.5.4.багш ажилтан, суралцагчийг нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцасаар хангуулах;

3.5.5.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудлаар сургалт явуулах;

3.5.6.гарсан осол, хурц хордлогыг тогтоосон журмын дагуу судалж бүртгэх, холбогдох газарт мэдээлэх;

3.5.7.мэргэжлээс шалтгаалах өвчний байдалд судалгаа дүгнэлт хийж өвчлөлийг багасгах, эрүүлжүүлэх талаар арга хэмжээ авахуулах;

3.5.8.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөлтэй хамтран ажиллах;

3.6.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн ажилтан нь өгөгдсөн үүргээ биелүүлэхийн тулд дор дурдсан эрх эдэлнэ.

3.6.1.хяналт шалгалт хийхдээ ажил хариуцсан албан тушаалтан, мэргэжлийн хүмүүс, багш ажилтныг татан оролцуулах;

3.6.2.хөдөлмөрийн тааламжтай нөхцөлийг бий болгох, гарч болзошгүй ослоос сэргийлэх арга хэмжээ авах талаар хугацаатай шаардлага тавьж биелэлтийг хангуулах;

3.6.3.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага хангаагүй багш ажилтанд арга хэмжээ авах, хариуцлага хүлээлгэх талаар байгууллагын удирдлагад санал тавьж шийдвэрлүүлэх;

3.6.4.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэлийн жагсаалт, бусад мэдээллийг холбогдох албанаас авах; хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуй хариуцсан ажилтны давтан сургалтанд байгууллагын зардлаар хамрагдах эрхтэй

3.7.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар багш ажилтан ажил олгогчийн өмнө дараах үүрэг хүлээнэ

3.7.1.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн стандарт, дүрэм, заавар, технологийн горимыг чанд мөрдөх; байгууллагын хэмжээнд галын аюулгүй байдлыг хангах, гал гарсан үед гарах чиглэл заасан тэмдэгтүүдийг стандартын дагуу 25метр тутамд байршуулах, хадгалалт ашиглалтын хугацаанд хяналт тавьж ажиллах

3.7.2.ажил үүргээ осол эндэгдэлгүй гүйцэтгэх арга барил, мэргэжлийн ур чадвар эзэмшихийн хамт осол гэмтэл, мэргэжлээс шалтгаалах өвчин, хурц хордлогоос сэргийлэх, болзошгүй аюул ослын үед анхны тусламж үзүүлж чаддаг байх;

3.7.3.тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн хэвийн ажиллагаа алдагдах, ашиглалт, аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар зөрчигдсөн тохиолдолд ажил олгогчид яаралтай мэдээллэх;

3.7.4.хөдөлмөрлөх үүргээ биелүүлэх явцад амь нас, эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөх нөхцөл бий болсон тохиолдолд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн заавар, дүрэмд заасны дагуу шуурхай арга хэмжээ авах;

3.7.5.эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд орж, эрүүл мэндээ хамгаалах;

3.7.6.ажил олгогчоос олгосон хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцас, багаж тоног төхөөрөмжийг зориулалтын дагуу бүрэн хэрэглэх;

3.7.7.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан зөвлөл болон ажилтны өөрийн чиг үүрэгтэйгээ холбогдуулан тавьсан шаардлагыг биелүүлэх

3.8.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийн талаар багш ажилтан дараах эрх эдэлнэ

3.8.1.багш ажилтан нь ажлын онцлогт тохирсон хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцас, ахуйн байр, багаж тоног төхөөрөмжөөр хангуулах;

3.8.2.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйг хангах талаар ажил олгогч хамтын болон хөдөлмөрийн гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд санал хүргүүлэх, шаардлага тавих;

3.8.3.багш ажилтан нь сургалтын болон үйлдвэрлэлийн дадлага, хортой хүнд нөхцөлд ажиллах тохиолдолд хор саармагжуулах хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр хангуулах;

3.9.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн талаар суралцагч ажил олгогчийн өмнө дараах үүрэг хүлээнэ

3.9.1.хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн стандарт, дүрэм, заавар, технологийн горимыг чанд мөрдөж багшийн өгсөн зааварчилгааны дагуу гүйцэтгэх;

3.9.2.суралцагч нь сургалтын дадлага, үйлдвэрлэлийн дадлагыг осол эндэгдэлгүй гүйцэтгэх арга барил, мэргэжлийн ур чадвар эзэмшсэн байх;

3.9.3.сургалтын тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн хэвийн ажиллагаа алдагдах, ашиглалт, аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар зөрчигдсөн тохиолдолд багшид яаралтай мэдэгдэх;

3.9.4.эрүүл мэндийн үзлэг шинжилгээнд орж, эрүүл мэндээ хамгаалах;

3.9.5.сургалтын дадлагын явцад хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцас, багаж тоног төхөөрөмжийг зориулалтын дагуу бүрэн хэрэглэх;

3.9.6.суралцагч гэнэтийн ослын даатгалд даатгуулна;

3.10.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөлийн талаар суралцагч дараах эрх эдэлнэ

3.10.1.суралцагч нь сургалтын дадлага, үйлдвэрлэлийн дадлагын онцлогт тохирсон хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцас, багаж тоног төхөөрөмж, ахуйн байраар хангуулах;

3.10.2.Багш ажилчдад хүнд хортой нөхцөлд ажиллах үеийн хор саармагжуулах хүнсний нэмэлт бүтээгдэхүүнээр хангуулах;

Дөрөв. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үндсэн шаардлага

4.1.Ажлын байрны талбарт гэрэлтүүлэг нь жигд тархсан гялбалт үүсэхгүй байх, гэрэлтүүлэгчийн үүсгэврийг тогтмол хугацаанд цэвэрлэх;

4.2.Дуу шуугиантай тоног төхөөрөмжийн зөөлөвч жийрэг, битүүмжлэлийг тогтмол шалгаж, бүрэн бүтэн байлган, засвар үйлчилгээг тогтоосон хугацаанд гүйцэтгэх, дуу шуугиантай орчинд ажиллагчдад чихэвч хэрэглүүлэн чих дүлхийрэхээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авах;

4.3.Ажлын байранд тоосжилтыг бууруулахад чиглэгдсэн чийглэх, битүүмжлэх арга хэмжээ авах ба тоостой, хортой бодисыг тээвэрлэх, ачиж буулгах, хадгалах үед аюулгүй ажиллах нөхцөл бололцоог хангасан байх;

4.4.Лаборатори, дасгалын газар, хээрийн дадлагын газар, аж ахуйн газарт дадлага удирдсан багш ажилтан, дадлага хийж байгаа суралцагч хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг чанд мөрдөж хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцасыг (каска, ажлын хувцас, бээлий, хамгаалах нүдний шил г.м) стандартын дагуу бүрэн зөв өмсөж хэрэглэх;

4.5.Багш ажилтан ажлын байрны тодорхойлолт, хөдөлмөрийн үйл ажиллагаа, хуваарьт ажлын дагуу суралцагч үйлдвэрийн дадлага, сургалтын дадлагын график, төлөвлөгөө, удирдамжийн хүрээнд гүйцэтгэхдээ хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангаж ажиллах;

4.6.Ажил, сургалтын дадлага эхлэхийн өмнө багш ажилтан, суралцагч өгөгдсөн ажлын даалгавар, удирдамжийн дагуу ажиллана. Дадлага удирдагч багш хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын зааварчилгааг суралцагчдад өгч, журнал дээр гарын үсэг зуруулан өгсөн мэдээллийг дахин нягталж ажилд гаргах;

4.7.Сургалтын дадлага, лабораторийн ажил удирдагч багш ажил эхлэхийн өмнө тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдлыг заавал шалгах;

4.8.Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн засвар, үйлчилгээ, тохируулгыг техникийн баримт бичигт заасан хугацаанд тогтмол хийх;

4.9.Тос тосолгооны материал нэвчсэн, шатдаг хог хаягдлыг “ШАТАХ ЗУУХ” тэмдэг бүхий зориулалтын саванд хийх;

4.10.Цахилгааны щитийг дур мэдэн (автомат, пускатель) оролдох, тоног төхөөрөмж залгаж холбохыг хориглох ба зөвхөн удирдлагын зөвшөөрлөөр томилогдсон мэргэжлийн ажилтан (цахилгааны инженер, цахилгаанчин) цахилгааны ажлыг гүйцэтгэнэ. Цахилгааны засвар үйлчилгээний ажлыг хийж байгаа үед хүчдэлийг бүрэн салгасны дараа цахилгаан щит болон цахилгаан тоног төхөөрөмжийн гар болон алсын удирдлага дээр “Бүү залга, хүн ажиллаж байна”, “ЗАЛГАЖ БОЛОХГҮЙ ХҮН АЖИЛЛАЖ БАЙНА” гэсэн хориглох плакат, тэмдэглэгээ болон цоожлох, пайзлах журмын дагуу ажиллах;

4.11.Цахилгааны щитэнд “АНХААР ӨНДӨР ХҮЧДЭЛ” гэсэн анхааруулсан зурагт үзүүлэн, тэмдэглэгээ байрлуулах ба бүх ажилтан цахилгаан хүчдэлд нэрвэгдэхээс урьдчилан сэргийлж, анхааралтай ажиллах;

4.12.Суурь машин дээр ажиллах, гагнуурын ажил хийх үед хамгаалалтын баг, нүдний шилийг заавал хэрэглэх;

4.13.Ажил дууссаны дараа тоноглолоо зогсоож, хүчдэлээс нь бүрэн чөлөөлсөний дараа ажлын байраа цэвэрлэж, хэрэглэсэн ба илүү гарсан материалыг эмх цэгцтэй зориулалтын талбайд хураах;

4.14.Хичээлийн байр, лаборатори, дадлагын газар, дасгалын талбай, дотуур байрны галын аюулгүй ажиллагааны дүрмийн шаардлагад нийцсэн галын анхан шатны багаж хэрэгсэл (галын хор, элстэй хайрцаг, хувин г.м) эмнэлэгийн анхны тусламжийн эмийн сангаар хангагдсан байх бөгөөд эдгээрийг зөвхөн шаардлагатай онцгой тохиолдолд ашиглана. Эмийн сангийн эм, холбогдох материалын ашиглалтын хугацааг сар бүрийн эхэнд шалгаж шинэчлэх;

4.15.Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх, бусдын эрүүл мэндийг хамгаалах үүднээс сургуулийн байр, лаборатори, дадлагын газар, дасгалын талбай, оюутны дотуур байр, нийтийн бие засах газар, үйлчилгээний газарт тамхи татахыг хориглох

бөгөөд тамхийг зөвхөн тухайн объектуудаас 500м-ээс хол зайд эсвэл, зөвшөөрөгдсөн цэгт очиж татна;

4.16.Болзошгүй аюул ослоос урьдчилан сэргийлэх дохио өгсөн, онцгой байдал үүссэн үед “ЦУГЛАХ ЦЭГ” гэсэн таних тэмдэг бүхий байрлалд цугларна. “ЦУГЛАХ ЦЭГ”-ийг сургуулийн захиргаанаас тогтоож хүн бүрд мэдэгдэж мэдээллэх;

4.17.Хичээлийн байр, лаборатори, дадлагын газар, дасгалын талбай, анги, танхимд хэрэглэгдэж байгаа тоног төхөөрөмжийн гадаргуу дээр хариуцан ажиллуулж буй тухайн багш ажилтны зурагт танилцуулга, мэдээлэл, бусад этгээдүүд ашиглахгүй байх санамж бүхий мэдэгдэх хуудас байрлуулах;

4.18.Багш ажилтан, суралцагч нь эмнэлгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх, эмийн бүрдэлтийг ашиглах чадвар эзэмшсэн байх;

4.19.Эмнэлгийн анхны тусламжийн бүрдэлд тайвшруулах эм, халуун бууруулах эм, өвчин намдаах эм, гэдэсний эм, ариутгалын спирт, иод, хөвөн, бинт, сода, хросол, шархны лент г.м байх;

Тав. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт, зааварчилгаа

5.1.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт нь дараах төрлөөс бүрдэнэ. Үүнд:

- Урьдчилсан зааварчилгаа
- Анхан шатны зааварчилгаа
- Давтан зааварчилгаа
- Курсын сургалт

5.2.Урьдчилсан болон ажлын байран дахь анхан шатны зааварчилгаа өгсөн тухай хяналтын хуудсыг ажилтан нэг бүр дээр хөтөлж хувийн хэрэгт нь хадгална.

5.3.Шинээр ажилд орсон багш ажилтан, сургалтын дадлага, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх суралцагчийг ажилласан жил, боловсролын түвшинг харгалзахгүйгээр урьдчилсан зааварчилгаа өгнө.

5.4.Багш ажилтан ажлын байр нь өөрчлөгдөх үед болон шинээр орсон ажилтан, сургалтын дадлага, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх суралцагчид анхан шатны зааварчилгаа өгнө.

5.5.Давтан зааварчилгыг багш ажилтан, суралцагчид өмнө нь олгосон мэдлэгийг бататгах, баяжуулах зорилгоор анхан шатны хөтөлбөрөөр өгнө. Давтан зааварчилгаа нь гурван хэлбэртэй байна. Үүнд:

- **Тодорхой хугацааны:** Улиралд нэгээс доошгүй өгсөн байна.
- **Төлөвлөгөөт бус:** Хөдөлмөрийн нөхцөлд өөрчлөлт орох, шинэ технологи, тоног төхөөрөмж, машин механизм, багаж хэрэгсэл нэврүүлэх үед тогтоогдсон хугацаанаас өмнө өгөгдөж байгаа давтан зааварчилгаа юм.

- **Ажлын байран дах өдөр тутмын:** Онц аюултай болон аюултай, шинээр эхлэн хийж байгаа ажил гүйцэтгэх үед ажлын байран дахь өдөр тутмын зааварчилгаа өгнө. Ажлын байран дахь өдөр тутмын зааварчилгаа нь товч тодорхой байх ба ажил эхлэхийн өмнө бичгээр өгөгдөнө.

5.6.Багш ажилтанд хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн курсын сургалтыг мэргэжил бүрээр жилд нэг удаа явуулна.

5.7 Жилд 1-2 удаа галын аюулгүй байдлын сургалтыг харьяа дүүргийн онцгой байдлын газраас авна.

5.8. Гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын сургалтыг багш ажилчид, оюутан суралцагчдын эзэмшсэн чадвараас хамааран жилд 1-2 удаа мэргэжлийн байгууллагаас авна.

Зургаа. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хяналт

6.1.Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйд тавих хяналтыг гурван шаттай зохион байгуулна.

6.2.Анхан шатны хяналтыг тэнхимийн эрхлэгч, албадын дарга нар өдөр бүр ажил, сургалтын дадлага эхлэхийн өмнө, шаардлагатай үед (онцгой аюултай ажил гүйцэтгэх) ажлын явцад хийнэ. Шалгалтаар илэрсэн зөрчил, дутагдлыг анхан шатны хяналтын дэвтэрт тэмдэглэж, тэдгээрийг арилгах, арга хэмжээг төлөвлөж, хариуцах, гүйцэтгэх ажилтан, хугацааг тодорхойлно.

6.3.Хоёрдугаар шатны хяналтыг сард нэгээс доошгүй удаа хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн ажилтан, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөлийн гишүүд хугацаат өдрүүдэд хийнэ. Шалгалтын дүнг хяналтын хоёрдугаар шатны дэвтэрт тэмдэглэж зөрчил гарсан тухай бүрд хяналтын хуудсыг өгч, дараагийн шатны хяналт явагдах хүртэл арилгах үүрэг өгнө.

6.4.Гуравдугаар шатны хяналтыг байгууллагын захирлаар удирдуулсан комисс улиралд нэг удаа явуулна. Шалгалтын дүнг тэнхимийн эрхлэгч, албадын дарга, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөлийн гишүүд, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан ажилтан нар оролцсон зөвлөлгөөнөөр хэлэлцэж хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хэм хэмжээг зөрчсөн багш ажилтантай хариуцлага тооцож, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгах арга хэмжээг тодорхойлно. Гуравдугаар шатны хяналтын дэвтэр хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн асуудал хариуцсан албан тушаалтан хөтөлнө.

Долоо. Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн хориглох зүйл

7.1.Гагнуур, токарь, механик, хөдөлгүүрийн лаборатори, машин механизм дээр ажиллаж байх үед эмэгтэй багш, суралцагчийн үсийг задгай тавих, зориулалтын алчуур, боолтоор битүү боож уяагүй байх;

7.2.Гагнуурын ажил хийх үед ил гал гаргах;

7.3.Суурь машин ажиллаж байх үед тухайн ажиллуулж буй хүнээс бусад хүмүүс заагдсан аюулгүйн шар бүсээс дотогш байрлах;

7.4.Машин механизм, багаж хэрэгсэл ажиллаж байх үед хөрөө, шүд, эргэх эд ангид ойртох, хориотой хөдөлгөөн, үйлдэл хийх;

7.5.Суурь машины хутга, хөрөө, эргэлдэх механизмыг төмөр, модоор зогсоох;

7.6.Бороо, цас орж байгаа үед гадаа цахилгаан тоног төхөөрөмж ажиллуулах ажил үйлчилгээ хийх;

7.7.Тоосноос хамгаалах хошуувч, маскыг агаар муутай орчинд хэрэглэх;

7.8.Ил талбай, ажлын байранд машин механизм, тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, бараа материалуудыг зориулалтын бус газар эмх цэгцгүй буулгах, хураах, байрлуулах;

7.9.Ажлын талбарт байгаа нүх, шуудуунд хамгаалалтын тууз уяагүй, анхааруулсан зурагт үзүүлэн (плакат) тэмдэглэгээг хүний нүдэнд харагдах газарт байрлуулаагүй, ухсан нүх шуудууны дээгүүр харайж гарах;

7.10.Ажлын байранд согтуу ирэх ба согтууруулах ундаа мансууруулах зүйл хэрэглэх;

7.11.Ажлын цагаар ажлын байран дээр өөр хоорондоо муудалцах, зодолдох;

7.12.Лаборатори, дадлагын газар, дасгалын талбай, аж ахуйн газарт хамгаалах хэрэгсэл, ажлын хувцасгүй ажил, сургалтын дадлага явуулах;

7.13.Тоног төхөөрөмжийг багшийн зааварчилгаагүй ажиллуулах;

7.14.Лаборатори, сургалтын дадлагын газарт удирдлага, багш, ажилтан, зочид хамгаалах хувцас хэрэгсэлгүй орох;

7.15.Байгаль орчин болон бусдын эрүүл ахуйг хангах үүднээс ажлын талбайд ил задгай бие засах;

7.16.Тамхи татах цэгээс өөр газар, татсан тамхины иш, хаягдал хайрцгийг зориулалтын тэмдэглэгээ бүхий саванд хийхгүй ил задгай хаях;

7.17.Ил задгай, гадна талбайд шүлс, цэрээ хаях;

Найм. Журам зөрчигчдөд хүлээлгэх хариуцлага

8.1.Багш ажилтан, суралцагч энэхүү журмын хориглох заалт зааварчилгааг зөрчсөн тохиолдолд Хөдөлмөрийн тухай хууль, Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, байгууллагын дотоод журам, хөдөлмөрийн гэрээнд заасны дагуу зохих хариуцлага хүлээлгэнэ.

---- оОо ----